

ATLAS

E. J. Weeda, 2000. Atlas van Plantengemeenschappen in Nederland: deel 1 wateren, moerassen en natte heiden. 334 pag. KNNV Uitgeverij, ISBN 90 5011 1327. Prijs f 79,90.

Dit lijvige boek, het eerste van vier delen, zet een traditie voort die in 1970 startte met de driedelige serie 'Wilde planten' van prof. dr. V. Westhoff. Het bespreekt 11 klassen en 80 plantengemeenschappen van open water, bronnen, moerassen, hoogvenen en natte heiden. Meer nog dan afzonderlijke plantensoorten bieden plantengemeenschappen een indicatie voor de kwaliteit van de Nederlandse natuur.

Verspreidingskaartjes geven het voorkomen van de plantengemeenschap voor en na 1975 weer. De beschrijving van een nieuwe klasse vormt steeds een hoofdstuk en begint met een kleurrijke aquarel van E.

Hazebroek, die een artist impression van de bijbehorende biotoop geeft. Voor de kustliefhebbers bevat dit deel gegevens over vegetaties in natte en vochtige duinvalleien en van brakwater-milieus. Voor de andere duinbiotopen moeten we wachten op de volgende delen, waarbij onze speciale aandacht uitgaat naar deel drie dat de gemeenschappen van de kust zal beschrijven.

Hoewel het onderwerp vooral van belang is voor professionals - onderzoekers en natuurbeheerders - is het taalgebruik vlot en wordt er zoveel mogelijk met Nederlandse namen gewerkt. Dit maakt het boek zeker toegankelijk voor alle plantenliefhebbers die op wat voor wijze dan ook met vegetatiekunde bezig zijn.

DE GEÏLLUSTREERDE FLORA

J. Mennema c.s., 2000. Heimans, Heinsius en Thijsse's Geïllustreerde flora van Nederland, België en Luxemburg en aangrenzend Duitsland en Frankrijk. 23^e geheel herziene druk. Uitgeverij Versluys BV Baarn. ISBN 90 249 1803 0. Prijs f 69,90.

Hij is er weer. Vorig jaar kwam de nieuwe "Heimans en Thijsse" uit, ruim honderd jaar na de eerste druk van deze bekende flora. Het boek is zelfs een tientje goedkoper geworden sinds de laatste uitgave in 1995. We hebben nog even gewacht met een bespreking in deze rubriek, omdat het vroeger voorjaar nu eenmaal de beste tijd is om je met flora's bezig te houden. Bij de 23^e druk hebben we uitvoerig stil gestaan bij deze flora en de onvermijdelijke vergelijking gemaakt met "De Heukels" (zie DUIN 95:3, p.22). Ik vind het moeilijk om over te houden dat de "Heimans en Thijsse" vriendelijker in het gebruik is dan "De Heukels". Ooit was de "Heimans en Thijsse" een stuk

gebruiksvriendelijker, maar "De Heukels" heeft zich in de jaren negentig daarin een stuk verbeterd. Voor beide flora's moet je echter aanzienlijk meer kennis in huis hebben van planten dan het herkennen van de kleur.

Wie de flora in de schappen ziet, ontdekt voor het eerst na honderd jaar een kleurig omslagje. Maar schijn bedriegt, want de inhoud bestaat uit de bekende zwart-wit illustraties.

De grootste verandering heeft het verspreidingsgebied ondergaan waarin deze flora kan worden gebruikt. Vanaf 1935 was al de plantengroei van Vlaanderen opgenomen. In de huidige 23^e geheel herziene druk is het gebied uitgebreid met Wallonië en Luxemburg. De gids kan zelfs vijftig kilometer over de Franse en Duitse grens worden gebruikt. De Europese eenwording krijgt nu ook bij de floristen vorm, zonder dat de gids op het eerste gezicht veel dikker is geworden. De merkwaardige, enigszins onhandige maatvoering van de gids is overigens behouden gebleven.

VELDGIDS NEDERLANDSE FLORA

H. Eggelte, illustraties van Dagny Tande Lid, 2000. Veldgids Nederlandse flora. Stichting KNNV Uitgeverij. ISBN 90 50 11 1351. Prijs f 69,50.

In de gerenommeerde "Heukels" flora en de "Heimans, Heinsius en Thijsse" (zie elders op deze pagina) moet in de determinatiesleutels telkens een keuze gemaakt worden uit twee tegengestelde, lange en technische omschrijvingen. In deze nieuwe flora wordt de tegenstelling weggelaten. De sleutels be-

staan uit lijsten kenmerken die je doorloopt, totdat je een kenmerk vindt waaraan de te determineren plant voldoet. Bij dit kenmerk word je verwezen naar de sleutel van een andere groep, totdat je de plant op naam hebt gebracht. Bovendien zijn alleen de duidelijkste kenmerken in de sleutel opgenomen. Dat maakt de nieuwe flora toegankelijker voor beginnende gebruikers, terwijl meer ervaren gebruikers er sneller mee kunnen determineren.

Voor deze toegankelijkheid is echter wel een tol betaald. De systematische indeling van de vaatplanten komt niet duidelijk naar voren. Alleen de grotere families hebben een aparte sleutel en de geslachten worden helemaal niet genoemd. Doordat de lange en technische omschrijvingen zijn weggelaten, mis ik een hoop aanvullende informatie, die me kan helpen te controleren of mijn determinatie juist is. Bovendien zijn de tekeningen vaak minder gedetailleerd dan in de Heukels. Dit voorjaar moet de praktijk uitwijzen of deze flora niet te eenvoudig is om tot een goede determinatie te komen. Ik ben echt geen liefhebber van de Heukels, met z'n kromme zinnen en soms onmogelijk te ontdekken kenmerken. Toch denk ik dat de Heukels het zeker voor de ervaren flora-gebruikers gaat winnen van de Veldgids. En dat geldt ook voor de op deze pagina beschreven Heimans en Thijsse. Het is jammer dat de KNNV er deze keer niet in is geslaagd de ideale flora te maken, die toegankelijk is voor de onervaren gebruiker, snel in het gebruik voor de ervaren gebruiker, toch voldoende gedetailleerde informatie bevat en voldoende overzicht geeft in de systematiek.

Tot slot nog positieve opmerkingen: de gebruiksaanwijzing voor de sleutels is duidelijk en de termenlijst is handig.

biodivers b.v.

INHEEMSE ZAADMENGSELS VAN NEDERLANDSE HERKOMST

Voor bermen, dijken, natuurlijke oevers, etc.
Wij verstrekken tevens ecologische adviezen

Vraag onze brochure/prijslijst

Bodegrafsestraatweg 91, 2805 GL Gouda
Tel. 0182-538446, Fax 0182-532276
Internet: www.biodivers.nl